

Brtnice

Kraj: Vysočina

Správní obvod: Jihlava

Nadmořská výška: 550 m n. m.

Počet obyvatel: 3 745

Adresa URL: www.brtnice.cz

Okres: Jihlava

GPS souřadnice: 49.306946N, 15.676419E

První pís. zmínka: 1234 (790 let)

PSČ: 588 32

Památky a zajímavosti Brtnice

Brtnice je město s bohatou historií a řadou kulturních památek. Po památkách Brtnice a okolí provází návštěvníky systém Brtnické stezky, nazývaný Přírodou ke kulturní promenádě. Součástí stezky je i muzejní expozice v domě Valdštejnů.

Hlavní dominantou města Brtnice je zámek, přezdívaný "Brtnické Hradčany", klášter Paulánů, kostel bl. Juliány a sv. Karla Baromejského, kostel sv. Jakuba Většího, u kterého se nachází místní fara. Na kopci proti zámku se nachází odsvěcená kaple Panny Marie Pomocné. Za zastavení stojí renesanční, památkově chráněná budova radnice s restaurací uvnitř a Valdštejnský dům, ve kterém se nachází Infocentrum a pořádají výstavy.

Uprostřed města jsou dva barokní mosty, z nichž jeden židovský, se sochami světců. Před nákupním centrem je možno najít plastiku "Medvěda brtnika" připomínající teorii vzniku názvu města odvozenou od dutin stromů nazývané brti, v nichž žily včely, shromažďovaly med, jež lákal medvědy.

Rodný dům Josefa Hoffmanna, slavného rodáka Brtnice, architekta tvořícího po celém světě, a v něm sídlící muzeum.

V Brtnici je možné najít 6 votivních sloupů a 6 kašen, dva hřbitovy a dva židovské hřbitovy. Židovská synagoga byla zbourána v roce 1988, čtyři zachráněné kamenné desky s nápisy jsou zasazeny do zdi v budově Infocentra.

Turisticky zajímavým zastavením je bezpochyby zřícenina hradu Rokštejn, který se nachází 8 km od Brtnice v údolí mezi obcemi Příseka a Panská Lhota, na cyklostezce Jihlava – Třebíč – Raab. Navazuje na systém cyklostezek i tras pro pěší turisty. Vzdálenost Rokštejna z Brtnice od židovského hřbitova po modré turistické značce je 7 790 m, trasa pro cyklisty přes Panskou Lhotu a Malé je dlouhá 6 750 m.

Rokštejn

Nad údolím se tyčí hrad Rokštejn se zbytky dvou paláců a mohutná hranolová věž, vysoká 17 m.

Poprvé je hrad připomínán v roce 1289. Kolem roku 1359 připojuje hrad ke svému zboží moravský markrabě Jan Jindřich. Mezi lety 1396–1399 se dostává hrad do držení Valdštejnů. Když byl za husitských válek hrad pobořen, Valdštejnové přenesli své sídlo do Brtnice a Rokštejn opustili.

Za Jana Jindřicha došlo k rozsáhlé přestavbě celého objektu. Z původního hradu zůstala v podstatě pouze hlavní hranolová věž, která byla zvýšena o další patro. Nově vybudovaný palác měl v prvním patře velký reprezentační sál, s kterým sousedila patrně kaple – sanktuář ve stěně se zachoval dodnes. Horní hrad také obklopila nová hradba, stejně jako dolní hrad s dolním palácem a druhou hranolovou věží. Reprezentační prostory v nižších patrech obou paláců zdobily podlahy s reliéfní dlažbou.

Valbové střechy kryly prejzy. Hrad byl v tomto období vytápěn krby a kachlovými kamny. Výsledkem přestavby Jana Jindřicha, ukončené před rokem 1380, byl tzv. dvojhrad s parkánem, z něhož se bránou v severní hradební zdi vjíždělo do vlastního hradu, mohutné stavby s trojnásobným opevněním o celkové zastavěné ploše téměř 0,6 ha. Valdštejnové pak po roce 1400 vlastně pouze dostavbami rozšiřovali prostory. Zvýšili palác horního hradu o další patro, dolní palác vybavili teplovzdušným topením, v dolní části hradu byl přistavěn nový hospodářský trakt aj.

Původně záchranný výzkum hradu Rokštejna byl zahájen roku 1981. Dnes patří k největším výzkumům tohoto druhu středověkých památek nejen u nás, ale i v rámci středoevropském. Vedoucím výzkumu byl od počátku Prof. PhDr. Zdeněk Měřínský CSc. (FF Masarykovy univerzity v Brně).

